

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN DE "STRUCTUURENQUÊTE
AKKERBOUW 1975" - OOSTELIJKE EN CENTRALE ZANDGEBIED
(oorspronkelijke gegevens CBS)

ing. H. Preuter

augustus 1978

Edelhertweg 1, 8219 PH Lelystad
tel. 03200 - 22714

rapport nr. 16

Olympiaweg 16, 1816 MJ Alkmaar
tel. 072 - 111944

INHOUD

blz.

1.	OPZET ENQUÊTE EN SAMENVATTING RESULTATEN	1
1.1.	Indeling van de bedrijven	1
1.2.	Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond	2
1.3.	Samenvatting van de gegevens per grootteklasse	4
2.	BOUWPLAN, OPBRENGST EN CONTRACTTEELT	6
2.1.	Aantal bedrijven met vruchtwisselingsgewassen	6
2.2.	Samenstelling van het bouwplan	7
2.3.	Opbrengstniveau	9
2.4.	Contractteelt van aardappelen	10
3.	BEDRIJVEN NAAR RECHTSPOSITIE EN AANTAL ARBEIDSKRACHTEN	12
3.1.	Rechtspositie	12
3.2.	Aantal arbeidskrachten en sbe per arbeidskracht	13
3.3.	Aantal arbeidsjaareenheden	13
4.	MECHANISATIE EN BEWERKTE OPPERVLAKTE PER MACHINE	16
4.1.	Aardappelrooimachines	16
4.2.	Bietenrooimachines	18
4.3.	Maaidorsers	20
4.4.	Aardappelpootmachines en precisiezaaimachines	22
5.	AANTAL BEDRIJVEN MET GEBRUIK VAN WERKTUIGEN	24
5.1.	Trekkers	24
5.2.	Werktuigen in eigendom	24
5.3.	Werktuigen in mede-eigendom	26
5.4.	Werktuigen van loonbedrijven	27
6.	VERKAVELING EN GEBOUWEN	29
6.1.	Aantal kavels en ontsluiting	29
6.2.	Ploegpercelen en detailontwatering	30
6.3.	Opslagruimte voor granen	31
6.4.	Opslagruimte voor aardappelen en stroomvoorziening	31
7.	SUMMARY AND CONCLUSIONS	34
8.	BIJLAGEN	36
8.1.	Enquêteformulieren landbouwtelling en structuurenquête	36
8.2.	Gewassen voor vruchtwisseling in de vollegrond	40
8.3.	Bedrijven met gebruik van werktuigen	41
8.3.1.	15-<20 ha en 20-<30 ha	41
8.3.2.	30-<40 ha en 40-<50 ha	42
8.3.3.	50-<75 ha en 75 ha en meer	43
8.3.4.	Alle bedrijven	44

1. OPZET ENQUÊTE EN SAMENVATTING RESULTATEN

De "Structuurenquête Akkerbouwbedrijven 1975" heeft betrekking op bedrijven met tenminste een omvang van 70 standaardbedrijfseenheden (sbe) en 15 ha cultuurgrond. Van het totale aantal sbe per bedrijf moet 60% of meer afkomstig zijn van vruchtwisselingsgewassen.

De informatie is verkregen uit een aantal gegevens van de landbouwtelling mei 1975 en een aanvullende enquête, die is gehouden van november 1975 tot maart 1976. De modellen van de gebruikte formulieren zijn in bijlage 8.1. gegeven.

Als vruchtwisselingsgewassen zijn gerekend: granen, peulvruchten, handelsgewassen, land- en tuinbouwzaden, knol- en wortelgewassen, groenvoeder- en groenbemestingsgewassen, groenten vollegrond, bloembollen en -knollen en tijdelijk grasland. Bijlage 8.2. geeft een overzicht van de betreffende gewassen. De gegevens in dit rapport hebben betrekking op het oostelijke en centrale zandgebied. Hieronder vallen de zandgebieden in Overijssel, Gelderland en Utrecht.

1.1. Indeling van de bedrijven

De bedrijven zijn ingedeeld naar grootteklassen en bouwplantypen. Deze typen zijn:

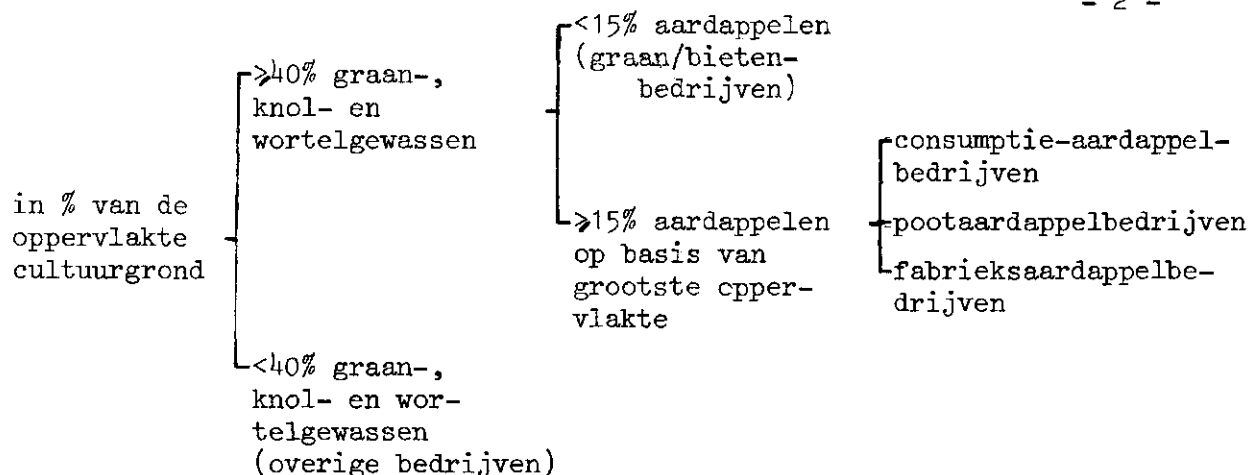
- consumptie-aardappelbedrijven
- pootaardappelbedrijven
- fabrieksaardappelbedrijven
- graan/bietenbedrijven
- overige bedrijven

De bedrijven waar de oppervlakte granen en/of knol- en wortelgewassen minder is dan 40% van de oppervlakte cultuurgrond, zijn tot de overige bedrijven gerekend.

De bedrijven waarvan de oppervlakte granen en/of knol- en wortelgewassen 40% of meer is van de oppervlakte cultuurgrond zijn verder ingedeeld op basis van de oppervlakte aardappelen. De bedrijven met minder dan 15% aardappelen vallen onder de graan/bietenbedrijven.

De bedrijven met 15% of meer aardappelen zijn op basis van de grootste oppervlakte aardappelen ingedeeld in consumptie-, poot- of fabrieksaardappelbedrijven.

De basis van de indeling naar bedrijfstypen is hieronder schematisch weergegeven.

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de samenstelling van het bouwplan van elk bedrijfstype.

1.2. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond

In het oostelijke en centrale zandgebied zijn 320 bedrijven geënuquêteerd, waarvan 76% in Overijssel en 24% in Gelderland en Utrecht.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven per grootte-klasse en per bouwplantype. De oppervlakte cultuurgrond bedraagt ruim 14.000 ha, waarvan 94% met vruchtwisselingsgewassen wordt beteeld.

Tabel 1. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond en vruchtwisselingsgewassen.

opp. cultuur- grond in ha	bedrijven		opp. cult. grond in ha	opp. vrucht- wissel.gew.		bedrijfstypen in %				
	aantal	in %		totaal in ha	in %	cons. aard. bedr.	poot- aard. bedr.	fabr. aard. bedr.	graan/ bieten bedr.	ov. bedr.
15 - <20	33	10	590	547	4	18	38	10	8	8
20 - <30	78	24	1.989	1.875	14	55	13	23	17	32
30 - <40	72	23	2.484	2.360	18	-	13	24	29	12
40 - <50	60	19	2.679	2.489	19	18	25	17	25	24
50 - <75	49	15	2.964	2.796	21	9	13	16	4	20
75 en meer	28	9	3.417	3.264	24	-	-	9	17	4
totaal	320	100	14.123	13.331	100	100	100	100	100	100
waarvan:										
cons.aard.bedr.	11	3	355	317	2	100	-	-	-	-
pootaard.bedr.	8	3	263	251	2	-	100	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	252	79	11.227	10.818	81	-	-	100	-	-
graan/bietenbedr.	24	8	1.285	1.208	9	-	-	-	100	-
overige bedr.	25	8	992	736	6	-	-	-	-	100

Uit tabel 1 blijkt dat in de grootteklasse van 20-30 ha het grootste aantal bedrijven voorkomt.

Bij de bedrijfstype.. vormen de fabrieksaardappelbedrijven de belangrijkste groep.

Ruim 80% van de oppervlakte komt voor op de fabrieksaardappelbedrijven.

De gemiddelde oppervlakte cultuurgrond is 44 ha per bedrijf. De fabrieksaard-

appelbedrijven en de graan/bietenbedrijven zijn iets groter dan het gemiddelde. In tabel 2 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven, de oppervlakte cultuurgrond en het percentage rooivruchten in Overijssel, Gelderland en Utrecht.

Tabel 2. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond en rooivruchten naar de gebieden in het oostelijke en centrale zandgebied.

oppervlakte cultuurgrond in ha	aantal bedrijven		opp. cultuurgrond		% rooivruchten ¹	
	Over- ijssel	Gelder- land en Utrecht	Over- ijssel	Gelder- land en Utrecht	Over- ijssel	Gelder- land en Utrecht
15 - <20	24	9	433	157	59	41
20 - <30	62	16	1.593	396	61	33
30 - <40	60	12	2.077	407	59	19
40 - <50	45	15	2.005	674	60	34
50 - <75	38	11	2.254	710	62	23
75 en meer	15	13	1.973	1.444	56	77
totaal	244	76	10.334	3.789	60	27
waarvan:						
cons.aard.bedr.	5	6	174	181	67	47
pootaard.bedr.	4	4	146	117	46	66
fabrieksaard.bedr.	225	27	9.614	1.613	61	38
graan/bietenbedr.	2	22	70	1.215	24	15
overige bedr.	8	17	330	662	22	8

¹ Aardappelen, bieten, uien en bloembollen en knollen in % van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen per gebied.

De fabrieksaardappelen komen vooral voor in Overijssel. De graan/bietenbedrijven en de overige bedrijven zijn voor het grootste gedeelte afkomstig uit Gelderland en Utrecht. De oppervlakte cultuurgrond per bedrijf is in Gelderland en Utrecht groter dan in Overijssel. Het grondgebruik is in Overijssel intensief met 60% rooivruchten.

1.3. Samenvatting gegevens per grootteklasse

In tabel 3 is een samenvatting van een aantal gegevens per grootteklasse gegeven.

De granen, knol- en wortelgewassen nemen gemiddeld 86% van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen in, de groenvoeder- en groenbestedingsgewassen 9% en de overige gewassen 5%.

Het opbrengstniveau van de fabrieksaardappelen en van de suikerbieten ligt relatief gunstig op de bedrijven van 15 - <40 ha.

De exploitatie van de bedrijven gebeurt voor 6% als rechtspersoon, voor 79% als persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd en voor 14% als maatschap of andere samenwerkingsvorm. De samenwerkingsvormen zijn overwegend op familiërelaties gebaseerd.

Gemiddeld is de arbeidsbezetting 1,8 arbeidsjaareenheden (aje) per bedrijf.

De oppervlakte cultuurgrond per arbeidskracht is gemiddeld 24 ha met een variatie tussen de grootteklassen van 13 - 32 ha.

Het aantal sbe per aje is op de grotere bedrijven belangrijk hoger dan op de kleinere bedrijven.

Op 6% van de bedrijven worden de aardappelen gerooid met een tweerijige rooier en op 45% van de bedrijven de bieten met een zesrijige rooier. De ontsluiting en detailontwatering is in het oostelijke en centrale zandgebied relatief gunstig.

De aardappelen worden op 8% van de bedrijven op het eigen bedrijf opgeslagen en de granen op 16% van de bedrijven.

In de volgende hoofdstukken zal meer gedetailleerd op de gegevens van deze samenvatting worden ingegaan.

Tabel 3. Samenvatting van de gegevens per grootteklasse in het oostelijke en centrale zandgebied.

	grootteklasse in ha						
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 en meer	totaal
<u>aantal bedrijven</u>	33	78	72	60	49	28	320
<u>oppervlakte vruchtwisselings- gewassen in ha per bedrijf</u>	16,6	24,0	32,8	41,5	57,1	116,6	41,7
<u>in % van cultuurgrond</u>	93	94	95	93	94	96	94
<u>bouwplan in %</u>							
granen	26	29	37	31	34	42	35
peulvruchten	-	-	0	1	-	1	0
handelsgewassen	-	1	0	1	-	0	0
land- en tuinbouwzaden	-	0	1	2	1	2	1
knol- en wortelgewassen	54	55	54	54	53	43	51
groenvoeder en groenbem.gew.	14	10	4	9	11	9	9
groenten volle grond	2	3	1	1	0	0	1
bloembollen en -knollen	-	-	-	-	0	-	0
tijdelijk grasland	5	2	4	2	1	3	2
<u>opbrengstniveau per ha in % van aantal bedrijven</u>							
> 35 ton fabrieksaardappelen	53	52	53	48	34	28	47
> 45 ton suikerbieten	35	42	41	29	28	27	35
<u>rechtspositie in % van aantal bedrijven</u>							
rechtspersoon	-	5	1	9	8	18	6
pers.onderneming bedrijfshoofd	97	92	85	74	63	54	79
maatschap of andere sam.vorm	3	2	14	18	28	25	14
<u>arbeid</u>							
arbeidsjaareenheden per bedrijf	1,36	1,38	1,42	2,05	1,90	3,93	1,81
opp.cult. in ha per aje	13,1	18,4	24,4	21,8	31,9	31,1	24,4
% bedr. met ≥ 130 sbe per aje	3	9	53	41	55	77	38
<u>gebruik van machines¹ in % van aantal bedrijven met aard.enz.</u>							
aardappelrooimachine 2-rijig	3	8	5	2	4	26	6
bietenrooimachine 6-rijig	25	36	47	53	50	58	45
maaidorser > 4 m	4	13	6	9	2	31	10
<u>verkaveling, ontsluiting en ontwatering in % van aantal bedrijven</u>							
1 en 2 kavels	42	37	26	43	27	25	34
≥ 80% ontsloten bouwland	79	63	71	78	63	61	69
voldoende detailontwatering	88	82	81	77	80	68	80
<u>opslagruimte in % van aantal bedrijven met aard. of granen</u>							
aardappelen	6	10	2	13	11	11	8
granen	-	3	10	25	22	46	16

¹ inclusief werktuigen van loonbedrijven enz.

2. BOUWPLAN, OPBRENGST EN CONTRACTTEELT

2.1. Aantal bedrijven met vruchtwisselingsgewassen

Aardappelen, suikerbieten en granen zijn de belangrijkste gewassen op de akkerbouwbedrijven. In de tabellen 4 en 5 is een beeld gegeven van het percentage bedrijven waarop groepen van gewassen voorkomen.

Tabel 4. Aantal bedrijven met groepen van gewassen (1)

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrijven	aantal bedrijven met groepen van gewassen in % van het aantal bedrijven per grootteklasse of bouwplantype			
		granen	peul vruchten	handels- gewassen	land- en tuinbouw- zaden
15 - <20	33	85	-	-	-
20 - <30	78	81	-	4	1
30 - <40	72	100	3	1	3
40 - <50	60	92	5	2	5
50 - <75	49	92	-	-	4
75 en meer	28	100	4	4	25
totaal	320	90	2	4	7
waarvan:					
cons.aard.bedr.	11	100	-	-	18
pootaard.bedr.	8	63	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	252	93	-	2	4
graan/bietenbedr.	24	100	21	17	29
overige bedr.	25	56	4	8	4

Uit tabel 4 blijkt dat granen op 90% van het aantal bedrijven voorkomen. In de grootteklassen van 15 -<30 ha is het aantal bedrijven met deze gewassen iets kleiner.

De land- en tuinbouwzaden worden relatief meer op de grotere bedrijven verbouwd.

Tabel 5. Aantal bedrijven met groepen van gewassen (2)

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrijven	aantal bedrijven met groepen van gewassen in % van het aantal bedrijven per grootteklasse of bouwplanttype				
		knol- en wortel- gewassen	groenv. en groen- bem.gew.	groenten volle- grond	bloembol- len en -knollen	tijdelijk grasland
15 - <20	33	100	52	12	-	18
20 - <30	78	94	32	15	-	15
30 - <40	72	96	24	4	-	25
40 - <50	60	95	38	10	-	18
50 - <75	49	92	41	2	2	10
75 en meer	28	96	46	4	-	21
totaal	320	95	36	8	0	18
waarvan:						
cons.aard.bedr.	11	100	45	36	-	9
pootaard. bedr.	8	100	63	13	13	38
fabrieksaard.bedr.	252	100	27	6	-	19
graan/bietenbedr.	24	83	54	13	-	21
overige bedr.	25	52	92	12	-	8

De knol- en wortelgewassen komen op 95% en de groenvoeder- en groenbestedingsgewassen op 36% van het aantal bedrijven voor. De vollegrondsgroenten worden iets meer op de kleinere bedrijven geteeld. De overige bedrijven bestaan uit een groot aantal bedrijven met groenvoeder- en groenbestedingsgewassen.

2.2. Samenstelling van het bouwplan

In de volgende tabellen is de oppervlakte van een aantal gewassen per grootteklasse en bedrijfstype in % van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen gegeven.

Uit tabel 6 blijkt dat in elke grootteklassen het percentage poot- en consumptie-aardappelen samen 6% of lager is en van de fabrieksaardappelen 44% of lager.

De totale oppervlakte aardappelen is op de consumptieaardappelbedrijven 38%, op de pootaardappelbedrijven 43% en op de fabrieksaardappelbedrijven 49% van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen.

Het percentage suikerbieten in het bouwplan is op de kleinere bedrijven belangrijk hoger dan op de grotere bedrijven.

De oppervlakte suikerbieten is op de consumptieaardappelbedrijven 17% van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen en op de graan/bietenbedrijven 10%.

In tabel 7 is een overzicht van de omvang van de andere gewassen gegeven.

Tabel 6. Samenstelling van het bouwplan (1)

opp. cultuurgrond in ha	in % van oppervlakte vruchtwisselingsgewassen											
	knol- en wortel- gew.	waarvan:				gra- nen	waarvan:					
		poot- aard.	cons. aard.	fabr.- aard.	sui- ker- bieten		w. tar- we	z. tar- we	w. gerst	z. gerst	rog- ge	ha- ver
15 - <20	54	3	3	34	14	26	2	2	-	12	8	2
20 - <30	55	1	3	39	12	29	2	7	0	14	2	3
30 - <40	54	1	1	43	10	37	1	8	1	17	4	6
40 - <50	54	1	2	38	13	31	4	6	0	16	3	3
50 - <75	53	2	1	44	7	34	2	5	-	19	3	4
75 en meer	43	2	1	37	5	42	2	7	0	19	7	7
totaal	51	1	1	40	9	35	2	6	0	17	5	5
waarvan:												
cons.aard.bedr.	55	-	27	11	17	29	5	5	-	14	4	1
pootaard.bedr.	55	39	0	4	9	18	1	-	-	8	9	1
fabrieksaard.bedr.	58	0	1	48	9	33	2	7	0	16	3	5
graan/bietenbedr.	16	1	2	3	10	64	4	7	1	32	15	5
overige bedr.	11	-	3	6	2	19	1	0	-	15	3	1

Tabel 7. Samenstelling van het bouwplan (2)

opp. cultuurgrond in ha	in % van oppervlakte vruchtwisselingsgewassen								vrucht- wisse- lings- gew. in ha per bedrijf
	peul- vruch- ten	han- dels- gew.	land- en tuin- bouw zaden	groen- ten volle- grond	bloem- bollen en-knol- len	snij- maïs	tijde- lijk gras- land	ov. ge- was.	
15 - <20	-	-	-	2	-	14	5	-	16,6
20 - <30	-	1	0	3	-	10	2	-	24,0
30 - <40	0	0	1	1	-	4	4	-	32,8
40 - <50	1	1	2	1	-	8	2	-	41,5
50 - <75	-	-	1	0	0	10	1	1	57,1
75 en meer	1	0	2	0	-	9	3	-	116,6
totaal	0	0	1	1	0	9	2	-	41,7
waarvan:									
cons.aard.bedr.	-	-	5	4	-	5	3	-	28,8
pootaard.bedr.	-	-	-	1	1	21	3	1	31,4
fabrieksaard.bedr.	-	0	1	1	-	5	2	1	42,9
graan/bietenbedr.	2	1	4	1	-	8	3	1	50,3
overige bedr.	1	1	2	3	-	55	2	6	29,4

Uit tabel 7 blijkt dat van de andere gewassen vooral snijmaïs belangrijk is. De overige bedrijven hebben gemiddeld 30% aardappelen, bieten en granen, 55% snijmaïs, 6% overige groenvoedergewassen en 9% diverse gewassen.

2.3. Opbrengstniveau

Het opbrengstniveau van de gewassen heeft berekening op de gemiddelde opbrengst per ha van de bij de meitelling 1975 opgegeven arealen. Hierbij is alleen naar de opbrengsten van aardappelen, suikerbieten en wintertarwe gevraagd.

In tabel 8 is de opbrengst van aardappelen gegeven.

Tabel 8. Opbrengstniveau van aardappelen (in tonnen per ha)

opp.cultuurgrond in ha	in % van het aantal bedrijven waarop aardappelen voorkomen									
	cons. aardappelen					fabrieksaardappelen				
	<30	30- <35	35- <40	40- <45	≤45	<30	30- <35	35- <40	40- <45	≤45
15 - <20	43	57	-	-	-	7	39	39	14	-
20 - <30	46	38	-	8	8	6	41	33	17	2
30 - <40	38	62	-	-	-	13	34	44	6	3
40 - <50	17	58	8	8	8	27	25	31	13	4
50 - <75	25	75	-	-	-	20	45	27	7	-
75 en meer	100	-	-	-	-	52	20	24	4	-
totaal	43	47	2	4	4	18	35	34	11	2
waarvan:										
cons.aard.bedr.	36	55	-	-	9	-	75	25	-	-
pootaard.bedr.	-	100	-	-	-	-	-	50	50	-
fabrieksaard.bedr.	54	38	4	4	-	17	35	35	11	2
graan/bietenbedr.	33	44	-	11	11	50	-	25	-	25
overige bedr.	33	67	-	-	-	50	38	12	-	-

Uit tabel 8 blijkt dat op 47% van het aantal bedrijven de opbrengst van consumptieaardappelen ligt tussen 30 en 35 ton per ha.

Op 35% van het aantal bedrijven met fabrieksaardappelen ligt de opbrengst tussen 30 en 35 ton per ha. De laagste opbrengsten komen voor op bedrijven van 50 ha en groter.

In tabel 9 zijn de opbrengsten van de suikerbieten en de wintertarwe gegeven.

Tabel 9. Opbrengstniveau van suikerbieten en wintertarwe (in tonnen per ha)

opp. cultuurgrond in ha	in % van het aantal bedrijven waarop het gewas voorkomt									
	suikerbieten						wintertarwe			
	<35-	35- <40	40- <45	45- <50	50- <55	≥55	<4	4- <4½	4½- <5	5- <5½
15 - <20	5	30	30	25	10	-	67	33	-	-
20 - <30	15	11	32	23	13	6	20	50	10	20
30 - <40	7	14	39	25	14	2	25	62	13	-
40 - <50	7	16	48	18	11	-	24	35	24	18
50 - <75	8	20	44	20	8	-	56	33	11	-
75 en meer	27	20	27	20	7	-	29	43	14	14
totaal	10	16	38	22	11	2	31	43	15	11
waarvan:										
cons.aard.bedr.	25	13	20	13	13	13	-	-	25	75
pootaard.bedr.	-	40	40	20	-	-	-	100	-	-
fabrieksaard.bedr.	10	17	36	23	12	2	38	46	11	5
graan/bietenbedr.	13	6	63	13	6	-	30	40	30	-
overige bedr.	-	-	50	50	-	-	-	50	-	50

Uit tabel 9 blijkt dat op 38% van het aantal bedrijven met suikerbieten de opbrengst van de bieten ligt tussen 40 en 45 ton per ha. De hoogste opbrengsten komen voor op de bedrijven van 30 tot 40 ha.

Op 43% van de bedrijven met wintertarwe ligt de opbrengst tussen 4000 en 4500 kg.

2.4. Contractteelt van aardappelen

In tabel 10 is een overzicht gegeven van de contractuele binding voor de afzet van aardappelen.

Uit tabel 10 blijkt dat vooral de fabrieksaardappelbedrijven contracten voor de afzet hebben afgesloten. De omvang van de contractteelt is vrij groot.

Tabel 10. Contractuele binding voor de afzet van aardappelen in procenten van het aantal bedrijven met aardappelen.

opp.cultuurgrond in ha	aantal bedr. met aard.	contractuele binding voor afzet in % van de produktie- waarde			
		geen	≤50	51- 90	91- 100
15 - <20	33	21	3	-	76
20 - <30	72	36	-	1	63
30 - <40	65	22	3	2	74
40 - <50	54	28	-	4	69
50 - <75	45	18	-	4	78
75 en meer	27	44	-	-	56
totaal	296	28	1	2	69
waarvan:					
cons.aard.bedr.	11	73	-	9	18
pootaard.bedr.	8	63	25	13	-
fabrieksaard.bedr.	252	21	0	2	77
graan/bietenbedr.	13	69	-	-	31
overige bedr.	12	50	-	-	50

3. BEDRIJVEN NAAR RECHTSPOSITIE EN AANTAL ARBEIDSKRACHTEN

3.1. Rechtspositie

In tabel 11 zijn de bedrijven naar de rechtspositie van de onderneming ingedeeld. Bij de beoordeling of er sprake is van een maatschap is uitgegaan van de opvatting van de boer. Hierbij is niet gevraagd naar een contract of notariële akte.

Tabel 11. Bedrijven naar rechtspositie

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrij- ven	in % van het aantal bedrijven								
		rechtspersoon				natuurlijk persoon				
		venn. onder firma	besl. en naaml. venn.	stich- ting	over- heid	persoonlijk ondern. be- drijfshoofd		maatschap en andere samen- werkingsvormen		
						<50j.	>50j.	vader en zoon	gebr. of kind	ov.. re- latie
15 - <20	33	-	-	-	-	55	42	3	-	-
20 - <30	78	-	-	1	4	50	42	1	1	-
30 - <40	72	1	-	-	-	46	39	6	7	1
40 - <50	60	-	-	2	7	42	32	15	3	
50 - <75	49	4	2	2	-	45	18	16	10	2
75 en meer	28	4	11	7	-	18	36	4	14	7
totaal	320	1	1	2	2	44	35	8	5	1
waarvan:										
cons.aard.bedr.	11	-	-	-	-	55	36	-	9	-
pootaard.bedr.	8	-	-	-	-	50	50	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	252	0	1	1	1	46	34	10	6	1
graan/bietenbedr.	24	4	4	8	8	33	33	-	-	8
overige bedr.	25	8	-	4	12	28	48	-	-	-

Uit tabel 11 blijkt dat 6% van de bedrijven als rechtspersoon wordt geëxploiteerd. Deze exploitatievorm komt iets meer voor bij de bedrijven boven 40 ha en bij de graan/bietenbedrijven en de overige bedrijven. De persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd komt in sterke mate voor nl. 79% van het totaal aantal bedrijven. De gemiddelde leeftijd van het bedrijfshoofd is iets lager dan 50 jaar. De maatschap of andere samenwerkingsvorm houdt sterk verband met de familierelatie. De belangrijkste is de maatschap enz. tussen vader en (schoon)zoon. De bedrijven van 75 ha en meer zijn voor ca. 20% een rechtspersoon, voor 55% een persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd en voor 25% een maatschap of andere samenwerkingsvorm.

3.2. Aantal arbeidskrachten en sbe per arbeidskracht

In tabel 12 zijn de bedrijven ingedeeld naar het aantal mannelijke arbeidskrachten per bedrijf en naar het aantal standaardbedrijfseenheden per arbeidskracht. De berekening van het aantal sbe per arbeidskracht heeft betrekking op het totale bedrijf. Hieronder vallen niet alleen de vruchtwisselingsgewassen maar ook de eventuele veehouderij, fruitteelt en tuinbouw onder glas.

Tabel 12. Bedrijven naar het aantal regelmatige werkzame mannelijke arbeidskrachten (15 uur en meer per week per bedrijf) naar arbeidsbezetting en aantal sbe per arbeidskracht.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrij- ven	in % van het aantal bedrijven						
		mannelijke arbeidskrachten per bedrijf				aantal sbe per arbeidskracht ¹		
		geen	1	2	3 en meer	<90	90- <130	130 en meer
15 - <20	33	-	88	12	-	73	24	3
20 - <30	78	14	64	19	3	51	40	9
30 - <40	72	4	69	24	3	27	20	53
40 - <50	60	7	45	37	12	19	40	41
50 - <75	49	4	37	37	22	15	30	55
75 en meer	28	7	7	25	61	15	8	77
totaal	320	7	55	26	12	33	29	38
waarvan:								
cons.aard.bedr.	11	18	18	55	9	67	33	-
pootaard.bedr.	8	13	50	25	13	71	14	14
fabrieksaard.bedr.	252	3	58	28	11	30	30	40
graan/bietenbedr.	24	13	58	4	25	32	32	36
overige bedr.	25	32	44	12	12	44	17	39

¹ op bedrijven met 1 of meer arbeidskrachten

Uit tabel 12 blijkt dat op meer dan de helft van de bedrijven beneden 40 ha 1 regelmatig werkzame mannelijke arbeidskracht aanwezig is. Op de bedrijven boven 50 ha komen overwegend 2 of meer arbeidskrachten voor.

De bedrijven met een arbeidsbezetting van 3 en meer zijn vooral te vinden bij de bedrijven van 75 ha en meer.

Het aantal sbe per arbeidskracht is het hoogste op de grotere bedrijven en op de fabrieksaardappelbedrijven.

3.3. Aantal arbeidsjaareenheden

Een volwassen, volwaardige man, die gedurende het gehele jaar 45 uur of meer per week voor het werk op het bedrijf beschikbaar is, is op 1 arbeidsjaareenheid (a.je) gesteld.

Voor de berekening van het aantal arbeidskrachten in arbeidsjaareenheden zijn de volgende normen aangehouden:

arbeidstijd per week: 45 uur en meer	1	aje
22,5 uur tot <45 uur	0,75	aje
15 uur tot <22,5 uur	0,40	aje
minder dan 15 uur	0,20	aje
1 werkweek	0,02	aje

Tot de gezinsarbeidskrachten worden gerekend de zelfstandige bedrijfs-
hoofden, die voor eigen rekening en risico een land- of tuinbouwbedrijf
exploiteren; de echtgenote en inwonende kinderen van 15 jaar en ouder
en de overige inwonende familieleden (ooms, neven, nichten, enz.) voor
zover deze in het bedrijf werkzaam zijn en ongeacht of zij daarvoor wor-
den betaald of niet.

Onder niet-gezinsarbeidskrachten worden verstaan de bedrijfshoofden die
niet voor eigen rekening en risico een land- of tuinbouwbedrijf exploi-
teren, zoals directeurs van N.V.'s, overheidsbedrijven, enz.; de be-
drijfsleiders, de in- en uitwonende arbeidskrachten die geen familie-
leden zijn van het bedrijfshoofd; de familieleden (zoons, dochters, ooms,
enz.) van het bedrijfshoofd die niet op het bedrijf maar ergens anders
wonen, en die familieleden die wel op het bedrijf wonen, maar een eigen
huishouding voeren.

Niet regelmatig werkzame arbeidskrachten zijn personen van 15 jaar en
ouder, die niet iedere week land- en of tuinbouwwerkzaamheden op het
bedrijf verrichten.

In tabel 13 is een overzicht gegeven van het totale aantal aje, de ar-
beidsbezetting per bedrijf en de oppervlakte cultuurgrond en rooivruc-
ten per aje.

Uit tabel 13 blijkt dat de gemiddelde arbeidsbezetting 1,81 aje per be-
drijf is. De bedrijven van 15- <20 ha hebben de laagste arbeidsbezetting.
Van de bedrijfstypen hebben de fabrieksaardappelbedrijven de laagste en
de graan/bietenbedrijven de hoogste arbeidsbezetting. De pootaardappel-
bedrijven hebben de hoogste bezetting aan gezinsarbeidskrachten.

De oppervlakte cultuurgrond per aje stijgt met de bedrijfsoppervlakte.
De fabrieksaardappelbedrijven hebben met ca. 26 ha de grootste opper-
vlakte cultuurgrond per aje.

De oppervlakte rooivruchten varieert van 2-16 ha per aje. De bedrijven
van 50-75 ha en de fabrieksaardappelbedrijven hebben ca. 15 ha rooi-
vruchten per aje.

Tabel 13. Aantal arbeidsjaareenheden en oppervlakte cultuurgrond en rooivruchten per aje.

opp. cultuurgrond in ha	arbeidsjaareenheden					in ha per aje	
	totaal	per bedrijf				opp. cult. grond	opp. rooi- vruch- ten ¹
		totaal	waarvan		niet regel- matig werk- zaam		
			regelmatig werkzaam	niet gezins- arb.			
15 - <20	45	1,36	1,30	0,03	0,03	13,1	6,5
20 - <30	108	1,38	1,18	0,14	0,06	18,4	9,6
30 - <40	102	1,42	1,25	0,13	0,04	24,4	12,4
40 - <50	123	2,05	0,98	0,98	0,08	21,8	10,9
50 - <75	93	1,90	1,04	0,82	0,04	31,9	12,8
75 en meer	110	3,93	0,39	3,32	0,21	31,1	12,8
totaal	580	1,81	1,08	0,67	0,07	24,4	11,8
waarvan:							
cons.aard.bedr.	22	2,00	1,27	0,64	0,09	16,1	8,1
pootaard.bedr.	15	1,88	1,50	0,38	0,00	17,5	9,3
fabrieksaard.bedr.	437	1,73	1,20	0,48	0,05	25,7	14,3
graan/bietenbedr.	61	2,54	0,50	1,88	0,17	21,1	3,1
overige bedr.	44	1,76	0,16	1,44	0,16	22,6	1,9

¹ aardappelen, bieten, uien en bloembollen en -knollen.

4. MECHANISATIE EN BEWERKTE OPPERVLAKTE PER MACHINE

In de structuurenquête is vrij veel aandacht besteed aan de wijze van oogsten van aardappelen, suikerbieten en granen. Dit betreft het type van de oogstmachines, de eigendom o.a. van eigen bedrijf of loonwerker en de bewerkte oppervlakte per machine.

4.1. Aardappelrooimachines

In tabel 14 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven naar het gebruik van aardappelrooimachines. Hierbij maakt het geen verschil of de machine eigendom is van het eigen bedrijf of van b.v. het loonbedrijf. Het aantal bedrijven met aardappelen is bij de berekening van de percentages op 100% gesteld.

Tabel 14. Gebruik van aardappelrooimachines in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond per ha	bedr. met aard.	in % van het aantal bedrijven met aardappelen					
		aardappelrooimachine					
		voor- raad	eenrijig in zakken	eenrijig met verz.b.	eenrijig in wagen	twee- rijig met verz.b.	twee- rijig in wagen
15 - <20	33	3	9	71	15	3	-
20 - <30	72	1	5	78	8	5	3
30 - <40	65	-	2	91	3	2	3
40 - <50	54	4	2	91	2	-	2
50 - <75	45	2	-	93	-	4	-
75 en meer	27	-	-	74	-	19	7
totaal	296	2	3	84	5	4	2
waarvan:							
cons.aard.bedr.	11	8	25	33	17	-	17
pootaard.bedr.	8	-	-	75	25	-	-
fabrieksaard.bedr.	252	1	1	90	2	5	1
graaan/bietenbedr.	13	14	7	64	14	-	-
overige bedr.	12	-	18	36	18	9	18

Uit tabel 14 blijkt dat 84% van het aantal bedrijven gebruik maakt van een eenrijige aardappelrooimachine met verzamelbak.

In tabel 15 is het gebruik van de eenrijige aardappelrooimachine naar de rechtsvorm van de exploitatie gegeven.

Tabel 15. Gebruik van aardappelrooimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van aardappelrooimachines				
	eenrijig in verzamelbak of wagen				
	bew. opp. in ha	in eigendom van			
		eigen bedr.	com- bina- ties	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp.
15 - <20	199	20	22	10	49
20 - <30	714	33	20	9	37
30 - <40	976	38	33	9	20
40 - <50	985	64	12	0	23
50 - <75	1.256	74	2	2	22
75 en meer	813	87	-	1	12
totaal	4.942	59	13	4	24
waarvan:					
cons.aard.bedr.	90	79	17	-	4
pootaard.bedr.	91	58	11	-	31
fabrieksaard.bedr.	4.656	59	14	4	24
graan/bietenbedr.	68	56	-	15	29
overige bedr.	39	56	-	10	33

Uit tabel 15 blijkt dat het gebruik van de eenrijige aardappelrooier van het eigen bedrijf toeneemt met de bedrijfsoppervlakte. Het gebruik van de aardappelrooier van het loonbedrijf of coöperatie neemt af met de stijging van de bedrijfsoppervlakte. Op de bedrijven beneden 40 ha komt de combinatie vrij veel voor.

In tabel 16 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per machine gegeven. Dit betreft alleen de machines in eigendom of mede-eigendom.

Uit tabel 16 blijkt dat 19% van de eenrijige machines in eigendom 30 - 40 ha per jaar rooit. Van de machines in eigendom heeft 17% en van de machines in mede-eigendom heeft 43% meer dan 40 ha per jaar gerooid.

Tabel 16. Bewerkte oppervlakte per eenrijige aardappelrooimachine met verzamelbak
in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

	aant. mach.	bewerkte oppervlakte in ha									
		0,01 - <5	5 - <10	10 - < 15	15 - < 20	20 - < 25	25 - < 30	30 - < 40	40 - < 50	50 - < 75	75 - <100
<u>eigendom</u>											
15 - <20	5	20	80	-	-	-	-	-	-	-	-
20 - <30	19	-	5	68	11	-	5	11	-	-	-
30 - <40	22	5	9	9	32	14	23	9	-	-	-
40 - <50	29	-	3	10	7	38	14	14	7	7	-
50 - <75	33	-	3	-	3	3	27	36	9	15	3
75 en meer	17	-	-	-	6	12	12	24	6	35	6
totaal	125	2	7	14	10	14	17	19	5	10	2
waarvan:											
cons.aard.bedr.	4	-	25	25	-	-	50	-	-	-	-
pootaard.bedr.	2	-	50	-	-	-	-	50	-	-	-
fabriksaard.bedr.	115	1	5	15	11	14	17	19	5	11	2
graan/bietenbedr.	4	25	25	-	-	25	25	-	-	-	-
overige bedr.	1	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-
mede-eigendom	21	-	5	-	-	19	19	14	29	14	-

4.2. Bietenrooimachines

In tabel 17 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven naar het gebruik van bietenrooimachines.

Uit tabel 17 blijkt dat op 50% van het aantal bedrijven de bieten worden gerooid met een eenrijige rooier. Deze rooier wordt vooral op de bedrijven beneden 40 ha gebruikt. De zesrijige bietenrooier komt vrij veel voor op de bedrijven boven 40 ha.

In tabel 18 is het gebruik van de eenrijige bietenrooier naar de rechtsvorm van exploitatie gegeven. De zesrijige rooiers zijn uitsluitend eigendom van loonbedrijven of coöperaties.

Tabel 17. Gebruik van bietenrooimachines in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	bedrijven met s.- bieten	in % van het aantal bedrijven met suikerbieten bietenrooimachines				
		zesrijig voorraad	een- rijig	twee-en drie r. met verz.- bak	twee-en drie r. in wagen	zesrijige verzamel rooiers
15 - <20	19	5	75	-	-	20
20 - <30	45	15	55	6	2	21
30 - <40	44	7	53	-	-	40
40 - <50	44	11	42	2	2	42
50 - <75	25	-	46	4	-	50
75 en meer	14	29	29	12	-	29
totaal	191	10	50	3	1	35
waarvan:						
cons.aard.bedr.	8	11	33	11	11	33
pootaard.bedr.	4	-	60	20	-	20
fabrieksaard.bedr.	159	9	51	2	1	37
graan/bietenbedr.	16	27	53	7	-	13
overige bedr.	4	-	67	-	-	33

Tabel 18. Gebruik van de eenrijige bietenrooimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van bietenrooimachines				
	eenrijig				
	bew. opp. in ha	eigen be- drijf	com- bi- na- tie	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp
15 - <20	59	-	-	8	91
20 - <30	133	11	-	5	85
30 - <40	107	-	25	-	75
40 - <50	129	16	9	2	74
50 - <75	82	22	-	11	67
75 en meer	35	-	20	-	81
totaal	545	10	8	4	78
waarvan:					
cons.aard.bedr.	23	35	-	-	65
pootaard.bedr.	18	-	-	-	100
fabrieksaard.bedr.	452	10	10	5	75
graan/bietenbedr.	47	0	-	4	96
overige bedr.	6	-	-	-	100

Uit tabel 18 blijkt dat de eenrijige machines van het loonbedrijf of de coöperatie 78% van de betreffende oppervlakte suikerbieten hebben geoogst.

4.3. Maaidorsers

In tabel 19 is het aantal bedrijven naar het gebruik van maaidorsers gegeven.

Tabel 19. Gebruik van maaidorsers naar werkbreedte in % van het aantal bedrijven

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met granen	maaieorsers	
		≤ 4 m	> 4 m
15 - <20	28	96	4
20 - <30	63	87	13
30 - <40	70	94	6
40 - <50	55	91	9
50 - <75	45	98	2
75 en meer	28	69	31
totaal	289	90	10
waarvan:			
cons.aard.bedr.	11	73	27
pootaard.bedr.	5	100	-
fabrieksaard.bedr.	235	93	7
graan/bietenbedr.	24	76	24
overige bedr.	14	86	14

Uit tabel 19 blijkt weinig samenhang tussen de bedrijfsoppervlakte en de werkbreedte van de maaieorser. Gemiddeld maakt 10% van het aantal bedrijven gebruik van een maaieorser met een werkbreedte van meer dan 4 meter.

In tabel 20 is het gebruik van de maaieorsers naar de rechtsvorm van exploitatie gegeven.

Uit tabel 20 blijkt dat bij een werkbreedte van de maaieorser van 4 m of minder 45% van de bewerkte oppervlakte wordt geoogst met een maaieorser van het eigen bedrijf. Op de bedrijven van 40 ha en meer overheerst het gebruik van een eigen maaieorser, op de bedrijven van 30 ha en minder het gebruik van een maaieorser van een loonbedrijf of coöperatie.

De maaieorsers met een werkbreedte van meer dan 4 meter zijn meestal eigendom van een loonbedrijf of coöperatie.

Tabel 20. Gebruik van maaidorser naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van maaidorser								
	≤ 4 m					> 4 m			
	bew. opp. in ha	eigen be- drijf	com- bi- na- tie	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp.	bew. opp. in ha	eigen be- drijf	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp.
15 - <20	138	20	3	4	72	2	-	-	100
20 - <30	484	15	5	13	67	68	21	19	62
30 - <40	815	25	15	17	43	71	-	-	100
40 - <50	730	61	6	10	23	101	-	-	100
50 - <75	926	56	4	4	37	21	-	-	100
75 en meer	1.059	57	-	-	43	355	39	-	61
totaal	4.153	45	6	8	42	618	25	2	73
waarvan:									
cons.aard.bedr.	75	57	-	-	43	33	-	-	100
pootaard.bedr.	46	41	-	-	59	-	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	3.202	47	7	9	36	426	36	3	61
graan/bietenbedr.	689	37	-	3	61	149	-	-	100
overige bedr.	141	34	-	-	66	11	-	-	100

In tabel 21 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per maaidorser gegeven.

Tabel 21. Bewerkte oppervlakte per maaidorser met een werkbreedte van 4 m of minder in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

opp. cultuurgrond in ha	aantal machi- nes	bewerkte oppervlakte in ha									
		0,01- <5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100
15 - <20	3	33	-	65	-	-	-	-	-	-	-
20 - <30	6	-	-	67	-	-	17	17	-	-	-
30 - <40	17	-	12	35	18	6	-	18	6	6	-
40 - <50	31	13	10	13	19	26	3	13	3	-	-
50 - <75	23	-	-	-	13	22	22	22	4	13	4
75 en meer	14	-	-	-	-	-	14	14	21	50	-
totaal	94	5	5	17	13	15	10	16	6	12	1
waarvan:											
cons.aard.bedr.	3	-	-	33	33	-	-	33	-	-	-
pootaard.bedr.	1	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	75	1	4	19	12	16	11	17	8	11	1
graan/bietenbedr.	12	25	17	8	-	8	-	8	8	29	-
overige bedr.	4	25	-	-	25	25	25	-	-	-	-
mede-eigendom	12	-	-	8	17	-	33	17	8	8	8

Uit tabel 21 blijkt dat 17% van de maaidorsers in eigendom 10 - 15 ha per jaar heeft geoogst. De maaidorsers in mede-eigendom hebben een grotere oppervlakte per machine geoogst dan de maaidorsers in eigendom.

4.4. Aardappelpootmachines en precisiezaaimachines

In tabel 22 is het gebruik van de aardappelpootmachines en precisiezaaimachines naar rechtsvorm van exploitatie gegeven.

Tabel 22. Gebruik van aardappelpootmachines en precisiezaaimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	aardappelpootmachine					precisiezaaimachine				
	bew. opp. in ha	eigen be- drijf	com- bi- na- tie	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp	bew. opp in ha	eigen be- drijf	com- bi- na- tie	andere agrar. bedr.	loon- bedr. of coöp
15 - <20	217	36	21	10	33	117	-	-	-	100
20 - <30	764	55	18	7	20	399	4	6	-	90
30 - <40	998	56	29	3	12	266	3	-	-	97
40 - <50	995	77	8	3	12	463	7	5	1	86
50 - <75	1.283	79	9	-	13	331	8	-	4	90
75 en meer	1.250	90	-	1	9	444	9	-	-	91
totaal	5.508	72	12	3	13	2.019	6	2	1	91
waarvan:										
cons.aard.bedr.	115	74	8	3	15	84	17	29	-	56
pootaard.bedr.	86	62	12	8	19	58	-	-	7	93
fabrieksaard.bedr.	5.177	72	12	2	13	1.315	7	-	1	93
graan/bietenbedr.	70	66	-	21	11	190	6	13	3	78
overige bedr.	60	42	-	7	52	372	-	-	-	100

Uit tabel 22 blijkt dat 72% van de oppervlakte aardappelen met een pootmachine van het eigen bedrijf wordt gepoot en 12% met een pootmachine in mede-eigendom (combinatie).

Het precisiezaaien gebeurt voor 91% in loonwerk en voor 6% met een zaaimachine in eigendom.

In tabel 23 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per aardappelpootmachine-gegeven.

Tabel 23. Bewerkte oppervlakte per aardappelpootmachine in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

opp. cultuurgrond in ha	aantal machines	bewerkte oppervlakte in ha										
		0,01- <5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100	100 <12
<u>eigendom</u>												
15 - <20	10	20	70	10	-	-	-	-	-	-	-	-
20 - <30	36	3	14	56	14	8	6	-	-	-	-	-
30 - <40	36	3	8	22	47	6	8	6	-	-	-	-
40 - <50	37	-	5	14	5	46	16	5	5	-	-	3
50 - <75	35	3		6	6	3	23	40	9	9	3	-
75 en meer	23	-	4	-	-	9	4	17	13	30	17	4
totaal	176	3	10	20	15	14	11	13	5	6	2	1
waarvan:												
cons.aard.bedr.	5	-	40	40	-	-	-	-	-	20	-	-
pootaard.bedr.	63	-	33	33	-	-	-	33	-	-	-	-
fabrieksaard.bedr.	161	2	7	20	16	15	12	12	5	6	2	1
graan/bietenbedr.	5	20	60	-	-	20	-	-	-	-	-	-
overige bedr.	2	-	50	-	-	-	-	50	-	-	-	-
mede-eigendom	25	-	-	-	8	20	12	20	28	12	-	-

Uit tabel 23 blijkt dat 20% van het aantal machines in eigendom 10 - 15 ha per jaar poot. Van de machines in eigendom heeft 14% meer dan 40 ha per jaar gepoot. Van de machines in mede-eigendom heeft 40% deze capaciteit behaald.

5. AANTAL BEDRIJVEN MET GEBRUIK VAN WERKTUIGEN

Het gebruik van werktuigen is in % van het aantal bedrijven gegeven. Voor de trekkers, wagens, enz. is hierbij uitgegaan van het totaal aantal geënquêteerde bedrijven. Voor de werktuigen, die bestemd zijn voor een bepaald gewas, is uitgegaan van de bedrijven met aardappelen, suikerbieten of granen.

5.1. Trekkers

In tabel 24 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven met gebruik van trekkers.

Tabel 24. Bedrijven met gebruik van trekkers in eigendom (incl. mede-eigendom) en naar pk-klasse in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	bedrijven met gebruik van				aan- tal bedr.	bedrijven met trek- kers in pk-klasse			
		geen eigen trek- ker	1 . trek- ker	2 trek- kers	3 en meer trek- kers		t/m 50	51- 70	71- 100	100 en meer
15 - <20	33	9	76	15	-	30	83	30	3	-
20 - <30	78	13	54	26	8	68	75	46	10	-
30 - <40	72	8	24	56	13	66	88	58	9	-
40 - <50	60	7	17	50	27	56	86	70	14	-
50 - <75	49	6	10	55	29	46	74	70	26	-
75 en meer	28	-	4	14	82	28	89	68	39	4
totaal	320	8	31	39	21	294	82	57	15	0
waarvan:										
cons.aard.bedr.	11	9	36	27	27	10	100	60	10	-
pootaard.bedr.	8	13	38	38	13	7	57	57	14	-
fabrieksaard.bedr.	252	4	30	45	21	241	81	61	15	-
graan/bietenbedr.	24	21	29	13	38	19	89	26	26	5
overige bedr.	25	32	44	12	12	17	88	29	18	-

Uit tabel 24 blijkt dat meer dan de helft van de bedrijven over twee en meer trekkers per bedrijf beschikt. Bij de graan/bietenbedrijven en overige bedrijven komen relatief vrij veel bedrijven voor zonder eigen trekker. Ca. 80% van de bedrijven hebben een of meer trekkers van 50 pk of minder. De zwaardere trekkers komen vooral voor op de grotere bedrijven.

5.2. Werktuigen in eigendom

In de bijlagen 8.3.1. t/m 8.3.4. is het aantal bedrijven met gebruik van werktuigen gegeven in % van het aantal bedrijven. Het aantal werktuigen per bedrijf is

niet bekend. Het gebruik van werktuigen is onderscheiden naar eigendom, mede-eigendom of combinatie en naar loonbedrijven, coöperaties en andere agrarische bedrijven.

In tabel 25 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen in eigendom. De werktuigen die op minder dan 5% van het aantal bedrijven worden gebruikt, zijn in deze tabel buiten beschouwing gebleven.

Tabel 25. Gebruik van werktuigen in eigendom in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse in ha						
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 en meer	totaal
<u>Algemeen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	78	72	60	49	28	320
trekkers met 3 of 4 wielen	88	86	81	92	94	100	88
loswagens ≤ 4 ton	9	9	10	18	6	14	11
kipwagens 3 - <6 ton	24	33	49	55	76	79	50
kipwagens 6 - <10 ton	3	4	1	8	8	7	5
grondontsmettingsmachine	3	19	21	20	39	25	9
landbouwsp. <12 m	9	4	4	13	10	14	8
landbouwsp. 12 - <20 m	18	22	32	46	47	43	34
landbouwsp. ≥20 m	-	5	3	15	25	25	11
kunstmeststrooier ≤1100 liter	88	76	76	87	88	79	81
kunstmeststrooier >1100 liter	-	1	-	5	6	36	5
<u>aardappelen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	72	65	54	45	27	296
aardappelpootm. aut. 2 en 3 r.	24	39	42	41	27	22	35
aardappelpootm. aut. 4-rijig	3	14	11	24	51	52	23
aardappelrooim. 1-rijig	15	36	36	50	70	67	44
aardappelrooim. voorraad	3	6	3	7	9	4	5
aardappelsorteermachine	3	14	11	19	28	37	18
<u>suikerbieten</u>							
aantal bedrijven = 100%	19	45	44	44	25	14	191
precisiezaaim. ≤ 6 rijig	5	2	2	5	20	14	6
<u>granen</u>							
aantal bedrijven = 100%	28	63	70	55	45	28	289
maaidorser ≤ 4 m	11	10	24	53	51	64	33
opraappersen	11	16	11	29	38	46	23

De volgende werktuigen worden op meer dan 50% van het aantal bedrijven in eigendom geëxploiteerd:

- trekkers met 3 of 4 wielen (81-100%)
- kipwagens 3 - 10 ton (27- 86%)
- landbouwsputten (27- 82%)
- kunstmeststrooier tot 1100 liter (76- 88%)
- aardappelpootmachine 4-rijig en minder (27- 78%)

De variatie tussen de grootteklassen is tussen haakjes gegeven.

5.3. Werktuigen in mede-eigendom

In tabel 26 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen in mede-eigendom of combinatie. Ook hier zijn de werktuigen die op minder dan 5% van het aantal bedrijven voorkomen, buiten beschouwing gebleven.

Tabel 26. Gebruik van werktuigen in mede-eigendom of combinatie in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse in ha						totaal
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 en meer	
<u>Algemeen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	78	72	60	49	28	320
trekkers met 3 of 4 wielen	9	4	19	12	-	-	8
kipwagens 3 -< 6 ton	6	8	19	-	-	-	7
landbouwsp. 12 -< 20 m	3	12	19	7	2	-	9
kunstmeststrooier ≤1100 liter	6	10	21	2	4	-	9
<u>aardappelen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	72	65	54	45	27	296
aardappelpootm. aut. 2 en 3 rijig	9	10	9	6	4	-	7
aardappelpootm. aut. 4-rijig	9	4	22	6	7	-	9
aardappelrooim. 1-rijig	15	14	33	8	4	-	14
<u>granen</u>							
aantal bedrijven = 100%	28	63	70	55	45	28	289
maaidorsers ≤4 m	4	3	20	5	4	-	8

Uit tabel 26 blijkt dat gemiddeld gezien de mede-eigendom vooral voorkomt op de bedrijven van 30 - <40 ha. De mede-eigendom op de kleinere bedrijven heeft ten opzichte van de grotere bedrijven soms betrekking op werktuigen met een kleinere werkbreedte.

5.4. Werktuigen van loonbedrijven

In tabel 27 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen van loonbedrijven, coöperaties of van andere agrarische bedrijven.

Tabel 27. Gebruik van werktuigen van loonbedrijven, coöperaties of andere agrarische bedrijven in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse in ha						
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 en meer	totaal
<u>Algemeen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	78	72	60	49	28	320
trekkers met 3 of 4 wielen	100	86	89	93	78	86	88
opraapwagens	24	17	15	10	8	7	14
kipwagens	15	19	8	8	2	7	11
loswagens	42	21	17	28	33	7	24
grondontsmettingsmachines	15	8	11	8	6	11	9
landbouwsputten	73	44	27	15	16	14	31
kunstmeststrooiers	9	17	6	8	6	4	9
<u>aardappelen</u>							
aantal bedrijven = 100%	33	72	65	54	45	27	296
aardappelpootmachines	45	22	14	20	16	22	22
aardappelrooimachines	64	47	34	39	22	26	39
<u>suikerbieten</u>							
aantal bedrijven = 100%	19	45	44	44	25	14	191
precisiezaaimachines ¹	126	109	111	105	136	136	116
bietenrooimachines	84	78	77	82	92	79	81
<u>granen</u>							
aantal bedrijven = 100%	28	63	70	55	45	28	289
maaidorsers	86	81	54	45	44	43	59
opraappersen	71	62	44	44	42	29	49
veldhakselaars	50	27	20	2	40	32	32

¹ ook gebruikt op bedrijven zonder suikerbieten.

Uit tabel 27 blijkt dat de kleinere bedrijven meer gebruik van loonwerk maken dan de grotere bedrijven. Op meer dan 40% van het aantal bedrijven verrichtten derden werkzaamheden met de volgende werktuigen:

- trekkers met 3 of 4 wielen (78-100%)

- precisiezaaimachines	(105-136%)
- bietenrooimachines	(77- 92%)
- maaidorsers	(43- 86%)
- opraappersen	(29- 71%)

De teelt van aardappelen gebeurt naar verhouding vooral met werktuigen in eigendom of mede-eigendom.

6. VERKAVELING EN GEBOUWEN

In de structuurenquête wordt onder een kavel een stuk bouwland verstaan, dat behoort tot het bedrijf en dat rondom omsloten wordt door land van een ander. Tot land van een ander wordt onder meer gerekend een spoorweg, verkeersweg, kanaal en dergelijke.

Aan elkaar grenzende stukken bouwland, welke tot hetzelfde bedrijf horen, doch gescheiden worden door sloten en/of paden, worden als één kavel beschouwd. Een kavel omvat een of meer percelen.

6.1. Aantal kavels en ontsluiting

In tabel 28 is een overzicht gegeven van het aantal kavels per bedrijf en de ontsluiting van de kavels door verharde wegen. Onder verharde wegen worden de openbare wegen en bedrijfswegen verstaan, die zijn voorzien van een aaneengesloten verharding of van twee verharde rijstroken, zodat bij vrijwel elke weersgesteldheid afvoer van produkten mogelijk is.

Tabel 28. Bedrijven naar aantal kavels en percentage bouwland ontsloten door een verharde weg in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	aantal kavels			% ontsloten bouwland				
		1 - 2	3 - 5	6 en meer	>80	60- <80	40- <60	20- <40	<20
15 - <20	33	42	48	9	79	12	3	-	6
20 - <30	78	37	46	17	63	9	9	10	9
30 - <40	72	26	63	11	71	6	4	6	14
40 - <50	60	43	35	22	78	7	8	3	3
50 - <75	49	27	41	33	63	12	6	6	12
75 en meer	28	25	36	39	61	7	-	7	25
totaal	320	34	46	20	69	8	6	6	11
waarvan:									
cons.aard.bedr.	11	27	36	36	73	9	-	9	9
pootaard.bedr.	8	50	25	25	63	13	13	-	13
fabrieksaard.bedr.	252	34	48	18	70	8	6	6	10
graan/bietenbedr.	24	42	42	17	79	-	4	4	13
overige bedr.	25	24	44	32	48	20	8	12	12

Uit tabel 28 blijkt dat 34% van het aantal bedrijven 1 of 2 kavels heeft. De grotere bedrijven hebben relatief meer kavels per bedrijf.

Op bijna 70% van het aantal bedrijven is 80% of meer van het bouwland ontsloten door een verharde weg. Op de kleinere bedrijven is de ontsluiting gunstiger dan op de grotere bedrijven.

6.2. Ploegpercelen en detailontwatering

Een ploegperceel is een stuk grond, dat bij de algemene grondbewerking als een eenheid wordt beschouwd; het ploegen kan er zonder onderbreking worden uitgevoerd. Hierbij is het niet van belang dat op een ploegperceel twee of meer gewassen worden verbouwd of de grondbewerking op verschillende tijdstippen plaatsvindt.

De ontwateringstoestand van de grond kan onder normale weersomstandigheden onvoldoende zijn doordat een buizendrainagesysteem ontbreekt of onvoldoende werkt door b.v. verstopping, ondiepe ligging of te grote onderlinge afstand van de drainreeksen. Daarnaast kan het waterpeil in de sloten zo hoog zijn, dat een drainagesysteem niet kan werken.

Bij de beoordeling van de ontwateringstoestand is rekening gehouden met de te verbouwen gewassen. De aardappelteelt stelt b.v. hogere eisen dan de graanverbouw.

In tabel 29 zijn de bedrijven ingedeeld naar de oppervlakte van de ploegpercelen van 4 ha en groter. Daarnaast is een overzicht gegeven van de toestand van de detailontwatering.

Tabel 29. Bedrijven naar het aantal ploegpercelen van 4 ha en groter en de ontwateringsbehoefte in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	in % van de oppervlakte bouwland						
		opp. ploegpercelen 4 ha en groter			opp. met onvoldoende detailontwatering			
		>66	33- 66	<33	geen	>0- <33	33- 66	>66
15 - <20	33	58	12	30	88	3 (3)	3 (-)	6 (3)
20 - <30	78	55	19	26	82	8 (1)	3 (-)	8 (5)
30 - <40	72	76	17	7	81	10 (1)	6 (3)	4 (-)
40 - <50	60	82	12	7	77	13 (5)	7 (3)	3 (3)
50 - <75	49	71	16	12	80	6 (2)	6 (4)	8 (4)
75 en meer	28	82	11	7	68	29 (7)	- (-)	4 (-)
totaal	320	70	15	15	80	10 (3)	4 (2)	6 (3)
waarvan:								
cons.aard.bedr.	11	45	45	9	73	18 (18)	- (-)	9 (-)
pootaard.bedr.	8	38	25	38	63	25 (-)	- (-)	13 (-)
fabrieksaard.bedr.	252	73	13	14	81	9 (2)	4 (2)	6 (4)
graan/bietenbedr.	24	83	13	4	79	17 (4)	4 (4)	- (-)
overige bedr.	25	52	20	28	72	12 (-)	8 (-)	8 (-)

() 66% of meer van de totale oppervlakte bouwland met onvoldoende detailontwatering kan worden gedraineerd bij de bestaande hoofdontwatering.

Uit tabel 29 blijkt dat op 70% van het aantal bedrijven 66% of meer van de oppervlakte bouwland ligt in ploegpercelen van 4 ha en groter. Op de grotere bedrijven is de situatie gunstiger dan op de kleinere bedrijven.

Van het aantal bedrijven heeft 80% geen moeilijkheden met de ontwatering. Op de bedrijven van 75 ha en meer ligt dit percentage op 68% en op de pootaardappelbedrijven op 63%. Op 10% van de bedrijven is de oppervlakte bouwland met onvoldoende detailontwatering kleiner dan 33%.

De bedrijven met onvoldoende detailontwatering kunnen in ongeveer de helft van het aantal gevallen draineren zonder aanpassing van de hoofdontwatering.

6.3. Opslagruimte voor granen

In tabel 30 is een indeling gegeven van de capaciteit van de opslagruimte voor granen.

Tabel 30. Bedrijven met granen naar opslagcapaciteit van granen in % van het aantal bedrijven met opslagruimte.

opp. cultuurgrond in ha	bedrijven met		indeling naar capaciteit in tonnen			
	granen	opslag- ruimte	<50	50- <100	100- <200	≥200
15 - <20	28	-	-	-	-	-
20 - <30	63	2	50	-	50	-
30 - <40	70	7	14	14	71	-
40 - <50	55	14	7	29	50	14
50 - <75	45	10	-	20	60	20
75 en meer	28	13	8	15	8	69
totaal	289	46	9	20	43	28
waarvan:						
cons.aard.bedr.	11	1	-	-	100	-
pootaard.bedr.	5	2	-	50	-	50
fabrieksaard.bedr.	235	28	7	18	50	25
graan/bietenbedr.	24	12	17	17	33	33
overige bedr.	14	3	-	33	33	33

Uit tabel 30 blijkt dat 46 bedrijven over opslagruimte voor granen beschikken. Ruim 70% van het aantal bedrijven heeft een opslagruimte met een capaciteit van 100 ton en meer.

6.4. Opslagruimte voor aardappelen en stroomvoorziening

De opslagruimte voor aardappelen heeft alleen betrekking op de vorstvrije op-

slag van aardappelen bestemd voor aflevering. Bewaarplaatsen voor eigen pootgoed zijn buiten beschouwing gebleven.

In tabel 31 is een indeling gegeven naar de capaciteit van de opslagruimte voor aardappelen.

Tabel 31. Bedrijven met aardappelen naar opslagcapaciteit van aardappelen in % van het aantal bedrijven met permanente opslag.

opp. cultuurgrond in ha	bedrijven met		indeling naar capaciteit in tonnen				
	aardap- pelen	perm. opslag	<150	150- <250	250- <500	500- <1000	≥1000
15 - <20	33	2	50	50	-	-	-
20 - <30	72	7	29	14	57	-	-
30 - <40	65	1	-	100	-	-	-
40 - <50	54	7	14	43	43	-	-
50 - <75	45	5	40	-	20	-	40
75 en meer	27	3	67	-	33	-	-
totaal	296	25	32	24	36	-	8
waarvan:							
cons.aard.bedr.	11	7	-	43	43	-	14
pootaard.bedr.	8	6	17	33	33	-	17
fabrieksaard.bedr.	252	9	67	-	33	-	-
graan/bietenbedr.	13	1	-	-	100	-	-
overige bedr.	12	2	50	50	-	-	-

Uit tabel 31 blijkt dat 25 bedrijven over een opslagruimte voor aardappelen beschikken. Dit is ongeveer 8% van het aantal bedrijven met aardappelen.

Ruim 35% van de bedrijven heeft een opslagruimte met een capaciteit van 250-500 ton aardappelen en 8% een capaciteit van 1000 ton en meer. Deze laatste capaciteit komt voor op de pootaardappel- en de consumptieaardappelbedrijven.

In tabel 32 is een overzicht gegeven van de krachtstroomvoorziening op de bedrijven met aardappelen.

Tabel 32. Bedrijven naar eigendom of pacht van het hoofdbedrijfsgebouw en naar stroomvoorziening in % van het aantal bedrijven met aardappelen.

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met aard.	hoofdbedrijfsgebouw			
		eigendom		pacht	
		krachtstroom			
		vold.	onv./geen	vold.	onv./geen
15 - <20	33	45	24	18	12
20 - <30	72	63	15	14	8
30 - <40	65	71	9	17	3
40 - <50	54	80	2	17	2
50 - <75	45	80	7	11	2
75 en meer	27	67	11	11	11
totaal	296	69	11	15	6
waarvan:					
cons.aard.bedr.	11	55	18	18	9
pootaard.bedr.	8	88	-	13	-
fabrieksaard.bedr.	252	70	10	15	6
graan/bietenbedr.	13	46	23	23	8
overige bedr.	12	67	25	-	8

Uit tabel 32 blijkt dat 17% van het aantal bedrijven met aardappelen over onvoldoende of geen krachtstroom beschikt. Op de bedrijven van 15 - <20 ha is dit zelfs 36%.

De krachtstroomvoorziening is op de eigendomsbedrijven gunstiger dan op de pachtbedrijven.

7. SUMMARY AND CONCLUSIONS

In the Netherlands, in May 1975 an inquiry was held into the structure of agricultural holdings having at least 70 "standard farm units"¹ and 15 hectares of cultivated land. Of the total number of sfu on a holding, 60% or more had to be brought in by rotations crops. From November 1975 to March 1976 an additional inquiry was held. Examples of the used forms are given in Annex 8.1. As rotation crops are considered: cereals, pulse crops, cash crops, arable and horticultural crops for seed production, tuber- and root crops, green fodder and green manure crops, vegetables in the open, flower bulbs and ley.

Results in this report refer to the Eastern and Central Sand Area.

In table 33 data are presented according to the size of the holdings in the eastern and central sand area. On the average, cereals, tuber and root crops cover 86% of the total area of rotation crops; green fodder and green manure crops 9% and other crops 5%.

Yield levels of starch potatoes and sugar beet are relatively high on holdings of 15 - < 40 ha.

In the eastern and central sand area, 6% of the holdings are run as a corporation; 79% as private enterprises and on 14% of the farms other kinds of partnerships are found. Cooperation is mainly based on family relations.

The average use of labour is 1.8 fully employed people on each holding. The area of cultivated land per worker shows an average of 24 ha, varying from 13-32 ha. The number of Standard Farm Units (sfu)¹ per worker is considerably higher on large holdings than on small ones.

On approx. 6% of the holdings potatoes are harvested with two rows at a time and on 45% of the farms sugar beet with six rows. Infrastructure and drainage are relatively good in this area.

Of all holdings, 8% store their own potatoes; 16% store their own cereals.

¹ A Standard Farm Unit (sfu) is a device for measuring the size of agricultural production on a basis of factor input. One sfu is a certain amount of calculated factor costs per hectare of crops or per unit of species of animals in a base period, given an efficient level of farm management under normal circumstances.

Table 33. Data obtained from an inquiry into the structure of agricultural holdings in the Dutch Eastern and Central Sand Area, in 1975/1976.

	farm size in ha						total
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 and higher	
<u>number of holdings</u>	33	78	72	60	49	28	320
<u>rotation crops</u>							
in ha per holding	16.6	24.0	32.8	41.5	57.1	116.6	41.7
as % cultivated land	93	94	95	93	94	96	94
<u>cropping plan in %</u>							
cereals	26	29	37	31	34	42	35
pulse crops	-	-	0	1	-	1	0
cash crops	-	1	0	1	-	0	0
agr. and hort. seed production	-	0	1	2	1	2	1
tuber and root crops	54	55	54	54	53	43	51
green fodder and green manure crops	14	10	4	9	11	9	9
vegetables in the open	2	3	1	1	0	0	1
flower bulbs	-	-	-	-	0	-	0
ley	5	2	4	2	1	3	2
<u>yield level per hectare as a % of the number of holdings</u>							
> 35 tons of starch potatoes	53	52	53	48	34	28	47
> 45 tons of sugar beet	35	42	41	29	28	27	35
<u>legal status of the holdings</u>							
corporation	-	5	1	9	8	18	6
private holding of the farmer	97	92	85	74	63	54	79
partnership or other coopera- tion	3	2	14	18	28	25	14
<u>use of labour</u>							
employees per holding (fully empl.)	1.36	1.38	1.42	2.05	1.90	3.93	1.81
hectares of cult. land per empl.	13.1	16.4	24.4	21.8	31.9	31.1	24.4
% of holdings with ≥ 130 sfu/ empl.	3	9	53	41	55	77	38
<u>use of machinery¹ as % of the number of holdings</u>							
potato harvester, two rows	3	8	5	2	4	26	6
sugar beet harvester, six rows	25	36	47	53	50	58	45
combine > 4 m	4	13	6	9	2	31	10
<u>parcelling and drainage as % of the number of holdings</u>							
1 and 2 parcels	42	37	26	43	27	25	34
sufficient drainage	88	82	81	77	80	68	80
<u>storage capacity as % of the number of holdings</u>							
potatoes	6	10	2	13	11	11	8
cereals	-	3	10	25	22	46	16

¹ incl. machinery of contract worker

8.1. Enquêteformulieren landbouwtelling en structuurenquête

MODEL 2,
Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg
Hoofdafdeling Landbouwstatistiek

LANDBOUWTELLING MEI 1975

Beschrijvingsbiljet vastgesteld door de Minister van Landbouw en Visserij (art. 25 van de Landbouwwet)

BESTEMD VOOR C.B.S.

A. BIJZONDERE BEDRIJFSGEGEVENEN				B. VEESTAPEL. Opgeven alle op Uw bedrijf aanwezige dieren (dus ook contractdieren) excl. ingeschaard vee. Ingeschaard vee door de eigenaar op te geven.			
Leeftijd bedrijfshoofd	rubr. 012	jaar	code	RUNDVEE	Jongvee (geen mest- of weidevee):	rubr.	Aantal
Hoofdberoep:					jonger dan 1 jaar: vrouwelijk	101	
Nevenberoep:					mannelijk	103	
Rechtspositie van het bedrijfshoofd	rubr. 014	code	code		1-2 jaar: vrouwelijk	105	
Is het bedrijfshoofd een natuurlijk persoon?					mannelijk	107	
ja = 01 neen = 02					2 jaar en ouder (vrouwelijk)	109	
Zo ja, heeft hij de dagelijkse leiding van het bedrijf?					Melk- en kalfskoeien	121	
ja = 03 neen = 04					Stieren voor de fokkerij 2 jaar en ouder	123	
Werkzaamheden buiten bedrijf	rubr. 016	code	code		Mestkalveren	125	
Verricht het bedrijfshoofd, die zelf het bedrijf leidt, ook nog betaalde werkzaamheden buiten het land- en tuinbouwbedrijf?					Ander jongvee voor de mestarij:		
ja = 01 neen = 02				jonger dan 1 jaar: vrouwelijk	127		
Zo ja, in de land- of tuinbouw jacht, bosbouw, visserij:				mannelijk (incl. ossen)	129		
In loondienst = 03				1-2 jaar: vrouwelijk	141		
zelfstandig = 04				mannelijk (incl. ossen)	143		
In een andere economische sector:				2 jaar en ouder: vrouwelijk	145		
In loondienst = 05				mannelijk (incl. ossen)	147		
zelfstandig = 06				Mest- en weidevee 2 jaar en ouder	149		
Agrarische schoolopleiding	rubr. 018	code	code	Totaal rundvee			
Land- en/of tuinbouwopleiding van de- gene die de dagelijkse leiding heeft:				VARKENS	Biggen tot 20 kg: nog bij de zeug	161	
universitaire = 01 lagere = 04					niet meer bij de zeug	163	
hogere = 02 geen = 05					Mestvarkens: 20-50 kg	165	
middelbare = 03					50 kg en meer	167	
Boekhouding					Fokvarkens:		
Wordt in 1975 door het bedrijf een boek- houding bijgehouden:					opfokzeugen en -beertjes 20-50 kg	169	
door een boekhoudbureau van één der standsorganisaties = 06					opfokzeugen 50 kg en meer (niet gedekt)	181	
door een ander boekhoudbureau, particulier of door U zelf = 07					gedekte, niet kennelijk drachtige en kenne- lijk drachtige zeugen	183	
Geen boekhouding = 08					zeugen bij de biggen	185	
Landbouwcoöperaties	rubr. 030	code	code		overige fokzeugen	187	
Maakt het bedrijf gebruik van een coöpe- ratie voor: zijn bevoorrading = 01				opfokberen 50 kg en meer (nog niet dekrijp) dekrijpe beren	197		
de afzet van zijn produkten = 02				Totaal varkens	210		
materiaal/landbouwinstall. = 03				PAARDEN (incl. pony's)	jonger dan 3 jaar	230	
andere te verlenen diensten = 04					3 jaar en ouder: landbouwpaarden	232	
Niet van toepassing = 05					overige paarden	234	
Contractuele bindingen	rubr. 032	code	code	Totaal paarden			
Heeft het bedrijf in 1975 (een) contract(en) voor de afzet van zijn produkten met één of meer andere ondernemingen?				SCHAPEN	Lammeren	236	
ja = 06 neen = 07					Overige schapen	238	
Zo ja, voor welke van onderstaande pro- dukten en voor welk deel van de pro- duktiewaarde! (percentage-indeling hiernaast)				Totaal schapen			
	rubr.	code	code	KIPPEN	Slachtkuikens	250	
					Leghennen: jonger dan 5 maanden (incl. kui- kens voor de leg)	252	
					5 maanden en ouder	254	
				Totaal kippen			
				Totale mestcapaciteit slachtkuikens	256		
				EENDEN	jonge eenden voor de slacht	270	
					Eenden (incl. kuikens) bestemd voor de leg	272	
				Totaal eenden			
				KALKOEIEN	jonge kalkoenen voor de slacht	274	
					Kalkoenen bestemd voor broedelerenproduk- tie: jonger dan 7 maanden	276	
					7 maanden en ouder	278	
				Totaal kalkoenen			
Aardappelen	036	11	21	31	Overig pluimvee (w.o. ganzen en parelhoenders)	290	
Granen	033	12	22	32			
Groenten en fruit	050	13	23	33	TOTAAL (rubr. 101 t/m 290)	292	
Runderen	052	14	24	34			
Melk- en zuivelprodukten	054	15	25	35			
Varkens	056	16	26	36			
Pluimvee	058	17	27	37			
Eieren (incl. broedeieren)	070	18	28	38			

R.990-11-75

8.3. Bedrijven met gebruik van werktuigen

Bijlage 8.3.1 Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven

Bijlage 8.3.1 Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven.

Soort werktuig	15 - < 20 ha				20 - < 30 ha					
	aantal bedr. = 100%	in % van het aantal bedrijven ¹		in mede- eigendom (combi- natie)	loon- bedr., coö.p., andere agrar. bedr.	aantal bedr. = 100%	in % van het aantal bedrijven		in mede- eigendom (combi- natie)	loon- bedr., coö.p., andere agrar. bedr.
		eigendom voor trekkers	overige				eigendom voor trekkers	overige		
<u>Algemeen</u>	33					78				
<u>Trekkers</u>								1		1
2 of minder wielen								86	4	86
3 of 4 wielen			88	9	100					
rupstrekken										
opraapwagens				3	24					17
loswagens totaal		15			42					21
w.v.: < 4 ton		9								
> 4 ton		6								
Kipwagens totaal		27		6	15				8	19
w.v.: 3 - 6 ton		24		6					8	
6 - < 10 ton		3								
> 10 ton										
aangedreven eggen										3
grondontsmettingsmach.		3			15				8	8
landbouwsputten totaal		27		3	73				17	44
w.v.: < 12 m		9							3	
12 - < 20 m		18		3					12	
> 20 m									3	
kunstmeststrooiers totaal		88		6	9				10	17
≤ 1100 liter		88		6					10	
> 1100 liter										
<u>aardappelen</u>	33					72				
<u>aardappelboomachines totaal</u>		27		18	45				15	22
w.v.: halfautom.										
autom. 2 en 3 rijig		24		9					1	
autom. 4 rijig		3		9					10	
autom. > 4 rijig									4	
<u>Aardappelrooimachines totaal</u>		18		18	64				14	47
w.v.: 1 rijig in zakken		3		6						
1 rijig met verzamelb.		12		9					11	
1 rijig in vagen									3	
2 rijig met verzamelb.				3						
2 rijig in vagen										
voorraadrooiers		3								
<u>aardappelsorteermachines</u>		3		6	6				1	3
<u>suikerbieten</u>	19					45				
<u>Precisiezaaimachines totaal</u>		5			126				9	109
w.v.: < 6 rijig		5							9	
7 - 12 rijig										
> 12 rijig										
rijendunner					5					
<u>Bietenrooimachines totaal</u>		5			84				2	78
w.v.: koper en ontbl. mach.										
6 rijige voorraadr.										
bietenlader										
1 rijige verzamelr.		5								
2 en 3-rijig met verz.									2	
2 en 3 rijig in vagen										
6 rijige verzamelr.										
<u>Granen</u>	28					63				
<u>Maaidorsers totaal</u>		7	4	4	86				5	81
w.v.: < 4 m		7	4	4					3	
> 4 m									2	
opraappersen		11		4	71				3	62
veldhakselaar					50					27
strohakselaar										3

¹ 0 = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid;

- = nul

Bijlage 8.32 Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven.

Soort werktuig	30 - <40 ha				40 - <50 ha			
	aantal bedr. =100%	in % van het aantal bedrijven ¹ eigendom		in mede- eigendom (combi- natie)	aantal bedr. = 100%	in % van het aantal bedrijven eigendom		in mede- eigendom (combi- natie)
		voor trekkers	overige			voor trekkers	overige	
Algemeen	72				60			
Trekkers								
2 of minder wielen			-	-			2	-
3 of 4 wielen			81	19			92	12
rupstrekkers			-	-			-	-
opraapwagens			-	1		5	-	-
loswagens totaal		11	-	1		20	-	3
w.v.: < 4 ton		10	-	1		18	-	2
> 4 ton		1	-	-		2	-	-
Kipwagens totaal		50	-	21		63	-	2
w.v.: 3 - 6 ton		49	-	19		55	-	-
6 - <10 ton		1	-	1		8	-	2
> 10 ton		-	-	-		-	-	-
aangedreven eggen		-	-	-		5	-	-
grondontsmettingsmach.		21	-	7		20	-	5
landbouwsputten totaal		39	-	31		75	-	10
w.v.: < 12 m		4	-	6		13	-	2
12 - < 20 m		32	-	19		46	-	7
> 20 m		3	-	6		15	-	2
kunstmeststrooiers totaal		76	-	21		92	-	2
< 1100 liter		76	-	21		87	-	2
> 1100 liter		-	-	-		5	-	-
aardappelen	65				54			
aardappelootmachines totaal		54	-	31		67	-	11
w.v.: halfautom.		2	-	-		2	-	-
autom. 2 en 3 rijig		42	-	9		41	-	6
autom. 4 rijig		11	-	22		24	-	6
autom. > 4 rijig		-	-	-		-	-	-
Aardappelrooimachines totaal		42	-	32		59	2	15
w.v.: 1 rijig in zakken		3	-	6		4	-	-
1 rijig met verzamelb.		28	-	25		44	-	6
1 rijig in vagen		5	-	2		2	-	2
2 rijig met verzamelb.		2	-	-		2	-	-
2 rijig in vagen		2	-	-		-	-	2
voorraadrooiers		3	-	-		7	-	6
aardappelsorteermachines		8	3	3		17	2	6
suikerbieten	44				44			
Precisiezaaimachines totaal		9	-	-		9	-	2
w.v.: < 6 rijig		2	-	-		5	-	2
7 - 12 rijig		-	-	-		2	-	-
> 12 rijig		7	-	-		2	-	-
rijendunner		-	-	-		7	-	-
Bietenrooimachines totaal		-	-	9		5	-	2
w.v.: koper en ontbl. mach.		-	-	-		-	-	-
6 rijige voorraadr.		-	-	-		2	-	-
bietenlader		-	-	-		-	-	-
1 rijige verzamelr.		-	-	2		2	-	-
2 en 3-rijig met verz.		-	-	7		-	-	-
2 en 3 rijig in vagen		-	-	-		-	-	2
6 rijige verzamelr.		-	-	-		-	-	-
Granen	70				55			
Maaidorsers totaal		4	20	20		16	38	5
w.v.: < 4 m		-	20	20		15	38	5
> 4 m		-	-	-		2	-	-
opraappersen		11	-	6		20	-	7
veldhakselaar		-	-	1		-	-	-
strohakselaar		-	-	13		-	2	4

¹ 0 = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid;
- = nul

8.3. Bedrijven met gebruik van werktuigen

Bijlage 8.3.3 Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven.

Soort werktuig	aantal bedr. =100%	50 - <75 ha				aantal bedr. = 100%	75 ha en meer			
		in % van het aantal bedrijven ¹ eigendom		in mede- eigendom (combi- natie)	loon- bedr., coöp., andere agrar. bedr.		in % van het aantal bedrijven eigendom		in mede- eigendom (combi- natie)	loon- bedr., coöp., andere agrar. bedr.
		voor trekkers	overige				voor trekkers	overige		
<u>Algemeen</u>	49					28				
<u>Trekkers</u>										
2 of minder wielen			-	-	-			4	-	-
3 of 4 wielen			94	-	78			100	-	86
rupstrekken			-	-	-			-	-	-
opraapwagens		2	-	-	8		7	-	-	7
loswagens totaal		10	-	-	33		25	-	-	7
w.v.: < 4 ton		6	-	-	-		14	-	-	-
> 4 ton		4	-	-	-		11	-	-	-
Kipwagens totaal		84	-	-	2		86	4	-	7
w.v.: 3 - 6 ton		76	-	-	-		75	4	-	-
6 - <10 ton		8	-	-	-		7	-	-	-
> 10 ton		-	-	-	-		4	-	-	-
aangedreven eggen		6	-	-	6		11	-	-	4
grondontsmettingsmach.		39	-	2	6		25	-	-	11
landbouwsputten totaal		82	2	4	16		82	-	-	14
w.v.: < 12 m		10	-	2	-		14	-	-	-
12 - < 20 m		47	-	2	-		43	-	-	-
> 20 m		25	2	-	-		25	-	-	-
kunstmeststrooiers totaal		94	-	4	6		114	4	-	4
≤ 1100 liter		88	-	4	-		79	4	-	-
> 1100 liter		6	-	-	-		36	-	-	-
<u>aardappelen</u>	45					27				
aardappelpootmachines totaal		82	-	11	16		89	-	-	22
w.v.: halfautom.		2	-	-	-		11	-	-	-
autom. 2 en 3 rijig		27	-	4	-		22	-	-	-
autom. 4 rijig		51	-	7	-		52	-	-	-
autom. > 4 rijig		2	-	-	-		4	-	-	-
Aardappelrooimachines totaal		84	-	4	22		85	-	-	26
w.v.: 1 rijig in zakken		2	-	-	-		11	-	-	-
1 rijig met verzamelb.		64	-	4	-		52	-	-	-
1 rijig in wagen		4	-	-	-		4	-	-	-
2 rijig met verzamelb.		4	-	-	-		15	-	-	-
2 rijig in wagen		-	-	-	-		-	-	-	-
voorraadrooiers		9	-	-	-		4	-	-	-
aardappelsorttermachines		24	4	2	7		33	4	-	4
<u>suikerbieten</u>	25					14				
Precisiezaaimachines totaal		20	-	-	136		14	-	-	136
w.v.: < 6 rijig		20	-	-	-		14	-	-	-
7 - 12 rijig		-	-	-	-		-	-	-	-
>12 rijig		-	-	-	-		7	-	-	-
rijendunner		-	-	-	-		-	-	-	-
Bietenrooimachines totaal		8	-	-	92		-	-	-	79
w.v.: koper en ontbl. mach.		-	-	-	-		-	-	-	-
6 rijige voorraadr.		4	-	-	-		-	-	-	-
bietenlader		-	-	-	-		-	-	-	-
1 rijige verzamelr.		4	-	-	-		-	-	-	-
2 en 3-rijig met verz.		-	-	-	-		-	-	-	-
2 en 3 rijig in wagen		-	-	-	-		-	-	-	-
6 rijige verzamelr.		-	-	-	-		-	-	-	-
<u>Granen</u>	45					28				
Maaidorsers totaal		13	38	4	44		32	32	-	43
w.v.: < 4 m		13	38	4	-		32	32	-	-
> 4 m		-	-	-	-		-	-	-	-
opraappersen		38	-	2	42		46	-	-	29
veldhakselaar		2	-	-	40		4	-	-	32
strophakselaar		9	2	-	-		7	-	-	-

¹ 0 = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid;
- = nul

8.3. Bedrijven met gebruik van werktuigen

Bijlage 8.3.4 Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven.

Alle bedrijven					
Soort werktuig	aantal bedr. =100%	in % van het aantal bedrijven ¹			
		eigendom		in mede- eigendom (combi- natie)	loon bedr., coöp., andere agrar. bedr.
		voor trekkers	overige		
<u>Algemeen</u>	320				
<u>Trekkers</u>					
2 of minder wielen			1	-	0
3 of 4 wielen			88	8	88
rupstrekken			-	-	0
opraapwagens		3	-	1	14
loswagens totaal		14	-	1	24
w.v.: < 4 ton		11	-	1	
> 4 ton		3	-	-	
Kipwagens totaal		55	0	8	11
w.v.: 3 - 6 ton		50	0	7	
6 - <10 ton		5	-	1	
> 10 ton		0	-	-	
aangedreven eggen		4	-	-	3
grondontsmettingsmach.		32	-	5	9
landbouwpuiten totaal		53	0	14	31
w.v.: < 12 m		8	-	3	
12 - < 20 m		34	-	9	
> 20 m		11	0	2	
kunstmeststrooiers totaal		87	0	9	9
≤ 1100 liter		81	0	9	
> 1100 liter		5	-	-	
<u>aardappelen</u>	296				
aardappelootmachines totaal		61	-	16	22
w.v.: halfautom.		3	-	0	
autom. 2 en 3 rijig		35	-	7	
autom. 4 rijig		23	-	9	
autom. > 4 rijig		1	-	-	
Aardappelrooimachines totaal		54	0	16	39
w.v.: 1 rijig in zakken		3	-	2	
1 rijig met verzamelb.		37	0	11	
1 rijig in wagen		4	-	1	
2 rijig met verzamelb.		3	-	0	
2 rijig in wagen		0	-	0	
voorraadrooiers		5	-	1	
aardappelsorteermachines		15	3	3	3
<u>suikerbieten</u>	191				
Precisiezaaimachines totaal		10	-	3	116
w.v.: < 6 rijig		6	-	3	
7 - 12 rijig		1	-	-	
>12 rijig		3	-	-	
rijendunner		2	-	-	1
Bietenrooimachines totaal		5	-	3	81
w.v.: koper en ontbl. mach.		-	-	-	
6 rijige voorraadr.		1	-	-	
bietenlader		-	-	-	
1 rijige verzamelr.		4	-	1	
2 en 3-rijig met verz.		-	-	2	
2 en 3 rijig in wagen		1	-	1	
6 rijige verzamelr.		-	-	-	
<u>Granen</u>	289				
Maaidorsers totaal		11	23	8	59
w.v.: < 4 m		10	23	8	
> 4 m		1	-	0	
opraappersen		23	-	4	49
veldhakselaar		1	-	0	32
strohakselaar		2	1	4	1

¹ 0 = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid;
- = nul